

РЕШЕНИЕ

№ 1101

гр. София, 02.09.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 4-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на дванадесети май през две хиляди двадесет и пета година в следния състав:

Председател: Мария Яначкова

Членове: Десислава Б. Николова
Миглена Йовкова

при участието на секретаря Таня Ж. Петрова Вълчева
като разгледа докладваното от Десислава Б. Николова Въззивно гражданско дело № 20241000502092 по описа за 2024 година

Производството е образувано по реда на член 258 и сл. от ГПК, по въззивна жалба с вх. № 70358/19.06.2024 г. (по регистратурата на СГС) на ищеца В. С. М. от град *** чрез представителя по пълномощие – адвокат Д. К. от САК - срещу решение № 2951 от 16.05.2024 г. на СГС I – 18 състав по гр.д. № 8955/2023 г., отхвърлящо исковете срещу УМБАЛ „Софиямед“ ООД, град София за обезщетения за имуществени и неимуществени вреди от медицински деликт.

В жалбата има оплаквания за постановяване на решението при допуснати нарушения на член 12, член 235 и член 146 от ГПК , изразяващи се в неподлагане на анализ на събраните по делото доказателства в съвкупност и на преценка заради възможна заинтересованост на показанията на свидетеля Г. – служител на ответника, обусловило неправилни изводи относно информираността на ищеца като пациент за фактите по реда на член 88 от Закона за здравето и относно липсата на противоправна дейтелност на наблюдаващите лекари в следоперативния период ; невключване в доклада на фактите, с които ищецът е запознат преди интервенцията, като условие за

приет от него медицински риск от увреда на сафенен нерв и липса на указания до ищеца за носенето на доказателствена тежест в оборване на правоизключващите възражения на ответника по твърдения за бланкетно и формално съгласие, дадено от пациента, както и за допуснати нарушения на материалния закон – член 49 във връзка с член 45 от ЗЗД, член 86 и член 89 във връзка с член 88 от ЗЗ и член 81, ал.2 и член 80 от ЗЗ .

Въззиваемата страна УМБАЛ „Софиямед“ ООД, град София отговаря в срока по член 263, ал.1 от ГПК чрез пълномощника си – юрисконсулт С. Д., че въззивната жалба е неоснователна, тъй като първоинстанционният съд не е допуснал твърденията в нея нарушения на процесуалния и материалния закон .

Подпомагащата страна „ Застрахователно дружество ЕВРОИНС“ АД, град София отговаря в срока по член 263, ал.1 от ГПК чрез пълномощника - юрисконсулт В. К., че въззивната жалба е неоснователна .

При проверката на обжалваното решение с оглед оплакванията в жалбата, доводите в отговора, изразените от страните чрез процесуалните им представители в откритото съдебно заседание становища и съобразно член 269 от ГПК въззивният съд намира, че то е валидно, допустимо, но неправилно .

СГС е сезиран от В. С. М. от град *** с обективно съединени иски по член 49 във връзка с член 45 от ЗЗД за осъждане на ответника УМБАЛ „Софиямед“ ООД, град София за обезщетения за неимуществени вреди в размер (след допуснато увеличение на искането в о.с.з. на 25.04.2024 г.) на 45 000 лева (от цяла претенция за 80 000 лева) и за имуществени вреди в размер на 559 лева – разходи за лечение на долен крайник, направени по фактури от 15.11.2021 г., 29.11.2021 г. и 6.12.2021 г. и 29.11.2021 г. , ведно със законната лихва , считано от 2.11.2021 г. – за обезщетението за неимуществени вреди и от 7.08.2023 г. (датата на подаване на исковата молба) – за обезщетението за имуществени вреди до окончателното им изплащане, по твърдения, че на 1.11.2021 г. ищецът постъпил в болничното заведение на ответника за лечение на артериовенозна фистула на лява подбедрица, на 2.11.2021 г. е извършена оперативна интервенция за отстраняването ѝ; на 3.11.2021 г. получил изтръпване на глезена и болка в областта на интервенираното място , но след уведомяването на лекарския екип за тези оплаквания не били проведени изследвания за установяване на причината; не били проведени и при двата

консултативни прегледа на 8.11.2021 г. и на 15.11.2021 г.; след изследвания в други лечебни заведения е установено, че симптомите се дължат на засегнат при операцията на фистулата сафенен нерв; ищецът провел на свои разноски рехабилитация от 6.12.2021 г. до 22.12.2021 г. и физикално лечение от 17.01.2022 до 28.01.2022 г. , без да настъпи трайно подобрение; продължил да има оток на глезена и да изпитва болка зад коляното, тръпнене, парене и дискомфорт ; травмата се отразила на психичното му състояние, като предизвикала потиснатост и желание за избягване на социални контакти ; причинена е от неправилните действия на служителите при извършване на операцията и неосъществяването на своевременни диагностични и лечебни действия за предотвратяване на увредата .

С отговора на исковата молба ответникът УМБАЛ „Софиямед“ ООД, град София оспорил исковете по твърдения, че операцията е извършена след получено писмено информирано съгласие на ищеца на 2.11.2021 г.; подкожното образуване е премахнато и изпратено за хистологично изследване при спазване на диагностично – лечебния алгоритъм на клиничната пътека, без пропуски в диагностиката и лечението по време на целия престой в лечебното заведение и без констатирани усложнения ; последващо получените оплаквания от тръпнене на лява подбедрица и болки в кръста, ирадиращи по хода на левия седалищен нерв, са свързани със съпътстващото заболяване – лумбална дископатия, за което през 2007 г. и 2022 г. е определена намалена работоспособност от 50 % ; оспорено е ЕМГ – изследването от 16.11.2021 г. и констатираното при него снижаване и намаляване на скоростта на сетивния нервен акционен потенциал (СНАП) на левия сафенен нерв; в алтернатива увреждането на функцията (изцяло сетивна , осигуряваща чувство за натиск, допир, температура и болка) е проявление на необходимо присъщия на оперативната интервенция риск , като един от потенциалните рискове, с които ищецът се е запознал при устна консултация на лекуващия лекар и се е съгласил.

Привлеченият от ответника помагач - „Застрахователно дружество ЕВРОИНС“ АД, град София – оспорил исковете със същите възражения.

За да отхвърли исковете, СГС е приел, че при интервенцията са спазени диагностично – лечебните алгоритми на клиничната пътека и не е установено нарушаване на утвърдените медицински стандарти и правилата за добра

медицинска практика, настъпилото при нея увреждане на левия сафенен нерв е характерен медицински риск, за наличието му ищецът е информиран надлежно, дал е информираното си съгласие за осъществяване на лечението, каквато твърдение е заявено в отговора на исковата молба и не е оспорено от ищеца съгласно член 143,ал.3 от ГПК при приемането на доклада; поемането на риска от пациента изключва отговорността на ответника за увредата .

Действително в отговора на исковата молба ответникът се позовал на уведомяването на ищеца „ под формата на устна консултация“ от лекуващия лекар най – общо за възможните рискове от операцията и даденото от него в писмена форма информирано съгласие за операцията в обосноваване на правоизключващото възражение, че увредата на сафенен нерв е именно такъв реализиран и акцептиран от пациента риск. В обявения в о.с.з. на дата 25.01.2024 г. за окончателен доклад съдът е пропуснал да укаже на ответника да конкретизира твърденията си, да изиска при изясняване на фактическата страна на спора становище от ищеца по тях и да посочи твърденията на всяка от страните в доклада – член 143,ал.1, член 145,ал.2 и член 146,ал.1,т.1 от ГПК. Основателно е оплакването във въззивната жалба, че извеждането на фактически и правни изводи въз основа на обстоятелства, непосочени (при това достатъчно ясно и конкретно) като основание на възраженията на ответника, без ищецът да е могъл да вземе становище по тях и при оспорването им да му бъде възложена с доклада доказателствената тежест за сочени от него факти, съставляват процесуални нарушения - основание за допускане на доказателства при условията на член 266,ал.3 от ГПК .

Във въззивното производство въз основа на дадени указания с определение № 2768 от 29.10.2024 г. въззиваемата болница е изложила в молба с вх.№ 28212/1.11.2024 г. (по регистратурата на САС) положително твърдение за информирането на ищеца и неговите близки за съществуването на риск от увреждане на сафенен нерв при оперативно лечение „ от д-р Д. Н. както устно, така и писмено“. Въззивникът оспорил това твърдение с молба с вх.№ 31092/28.11.2024 г. (по регистратурата на САС), като посочил, че преди операцията от него било изискано само полагането на подпис върху документите непосредствено преди оперативната интервенция и декларациите му за информирано съгласие са бланкетни. Заявил искане за доказване на липсата на проведено разясняване за възможните усложнения и

другите сочени от него обстоятелства с разпит на един свидетел, докато насрещната страна УМБАЛ „Софиямед“ не е упражнила правото да посочи доказателства във въззивното производство.

Според неоспореното от страните и възприето от въззивния съд като аргументирано и компетентно изготвено заключение по комплексната съдебно – медицинска експертиза (КСМЕ) при извършената на 2.11.2021 г. оперативна интервенция за отстраняване на туморовидно подкожно образуване (оказало се фибром) на лява подбедрица е станало засягане на ляв сафенен нерв. То е установено с електромиография на 16.11.2021 г. и потвърдено отново с ЕМГ – данни на 28.01.2022 г. Увреждането е извършено механично в хода на операцията при отпрепариране на артериовенозната фистула и разделяне на стените на съдовите стволоче за възстановяване на целостта на артерията. разположена в съседство (от порядъка на милиметър) със сафенния нерв, като стволът му е преразтегнат, а не е прекъснат/срязан . Засягането е улеснено от структурата на нерва : от много влакънца като „конец“, които понякога са от разсипен тип и не се виждат ясно – устно изложение на вещите лица в о.с.з на 25.01.2024 г. Иначе при операцията алгоритъмът на клиничната пътека е изпълнен и ищецът е изписан на следващия ден с подобрение, в добро общо състояние и с пулс на стъпалните артерии съгласно издадена от ответника епикриза. Той има старо заболяване- дискогенно в поясната област на гръбначния стълб , за което е претърпял в 2003 г. операция за дискова херния и в 2019 г. му е определена 50 % трайно намалена работоспособност за три години, считано от 1.01.2022 г. – експертно решение (на л.151 от делото на СГС). Видно от новото експертно решение от 2022 г. (на л.34 от делото) същият размер трайно намалена работоспособност , считано от 1.02.2025 г. за три години, е определен освен заради дискогенното заболяване и заради „ посттравматичната увреда на н. сафенус в ляво като състояние след оперативна корекция на артериовенозна фистула на лява подбедрица“ .

Заключението на КСМЕ , с устното изложение от вещите лица , съвпадащо със свидетелствата на Е. Г. - ангеолог при ответника, дават основание за извод като изведения от СГС, че настъпилото увреждане на левия сафенен нерв не е резултат от лекарска грешка, а съставлява реализиран медицински риск. Но за да се приеме, че присъщият на

конкретната медицинска интервенция риск е прехвърлен на пациента и лекарят и лечебното заведение се освобождават от отговорност, е необходимо той да е бил информиран за диагнозата и характера на заболяването, целите и естеството на лечението, разумните алтернативи и очакваните резултати от прогнозата , потенциалните рискове, свързани с предлаганите диагностично – лечебни методи, включително страничните ефекти и нежеланите лекарствени реакции , болки и други неудобства – член 88,ал.1 от ЗЗ .

В обжалваното решение СГС е посочил, че съдебната практика отдава значение на действителното, а не формалното информиране на пациента като гаранция за правата му на сигурност и безопасност, като изхожда от обстоятелството дали пациентът би дал съгласието си за определено лечение и определена операция, ако би бил действително, а не формално информиран. Но не е съобразил това разрешение, дори само оценявайки подписаните от ищеца декларации за информирано съгласие (на л.103 и л.107 - 108 от делото). Съдържанието на декларацията за информирано съгласие за хоспитализация и лечение е бланкетно и не дава яснота за „ възможните негативни непосредствени и късни странични ефекти от манипулациите и лечението “ , за които ищецът е получил информация от лекуващия лекар . Съдържанието на декларацията за информирано съгласие за операция сочи, че ищецът е информиран за болестното състояние и е дал съгласие за извършване на операция за „ прекъсване на АВ – фистула“ . В кръга на обяснените специфични рискове за индивидуалното състояние и усложнения са посочени единствено кървене и супурация (образуване на гной), като отново бланкетно е удостоверено, че са му обяснени „ възможните усложнения“ и рискът, който могат да създадат за по – тежко протичане на следоперативния период или за живота и ищецът е дал съгласието си и за тях.

Събраните в първоинстанционното производство свидетелства от лекаря- ангеолог Е. Г. – за даването на информирано съгласие са общи и принципни : „ Всеки пациент дава съгласието си за всичко, което се случва с него “, а изявлението, че пациентът М. бил информиран относно „ всичко това“, в т.ч. „ възможните усложнения“, останали неназовани от свидетелката, е лишено от конкретност отново. Съгласно свидетелствата на разпитаната във въззивното производство Б. Ж. – М. (съпруга) , основани на казаното ѝ от ищеца, операцията била извършена като планова, „ рутинна и козметична“ .

При консултацията преди нея ищецът бил осведомен от лекарския екип за необходимостта от оперативно премахване на образуванието, за да се види дали е злокачествено или не. Не е получил разяснения за възможна увреда на нервите. Връчени му били документи, които той припряно подписал . Съвкупната оценка на доказателствата – декларациите и обсъдените по-горе свидетелски показания – е опора за извод, че ищецът не е бил информиран в действителност за риска от увреждане на сафенен нерв по изискването на член 88, ал.1 от ЗЗ. Неустановяването на това обстоятелство от носещия доказателствената тежест ответник е основание да се приеме, че отговорността за настъпването на риска е останала у него в качеството му на възложител на работата, при която е реализиран рискът, независимо от това че вредата не се дължи на друго противоправно поведение на опериращите го лекари . В съгласие с член 49 от ЗЗД ответното лечебно заведение дължи обезщетение за произлезлите от засягането на сафенния нерв имуществени и неимуществени вреди .

Както следва от заключението на КСМЕ, 12 дни след операцията е констатирано снижение на сетивната нервна проводимост на левия сафенен нерв и изменение във функциите, изразяващи се в намален усет по предно – вътрешната повърхност на подбедрицата, дистално под горната трета до вътрешния малеол в областта на глезенната става, по вътрешната страна на лявото стъпало и целия палец. Симптомите на тръпнене, неприятно дразнене, парене и болка са постоянни (над две години към експертното освидетелстване на 23.12.2023 г.) . Ищецът (на 53 години тогава) ще прекара живота си в сетивен дискомфорт от смутена повърхностна и болева сетивност и хиперпатна болка, тъй като нервният ствол под мястото на операцията е фиброзиран и регенерацията му е невъзможна. Съвпадащо с експертните констатации, свидетелите Р. И. и Й. Б. са установили, че ищецът споделял за продължаваща пареща, вибрираща болка, изтръпване и дискомфорт в крайника от оперираното място надолу до глезена. Животът му се променил негативно : преди бил пътешественик, а след операцията бил обсебен от здравословния проблем, изпитвал притеснения дали увреждането е за цял живот, усещала се раздразнителност и депресивност у него, пострадал сънят му. В съответствие с тази част от свидетелствата вещото лице по съдебнопсихологичната експертиза се е произнесло, че увреждането е породило трайни негативни емоционални състояния с умерена интензивност :

от шок и ужас, възмущение, страх от инвалидизация в началната фаза до неудобство, притеснение и безпокойство в последващата фаза и понастоящем остатъчни невротични фиксации и чувство на необратима загуба и психосоматичен дискомфорт . В резултат намалена е общата адаптивност, без обаче да се е стигнало до психично разстройство.

Удовлетворяването на изискването за справедливост по член 52 от ЗЗД налага при определяне на размера на обезщетението за неимуществени вреди да се преценяват конкретни факти, които в случаите на травматични увреждания са : характерът и степента на увреждането; обстоятелствата, при които то е получено; възрастта на пострадалия, вредоносните последици, болките и страданията; тяхната продължителност и интензитет; протичането на възстановителния процес; прогнозата за здравословното състояние на пострадалия и обществено- икономическите условия в страната към датата на увреждането.

Обуславят по – висок интензитет на моралните вреди следните установени по делото обстоятелства : увреждането на здравето на 53 – годишния ищец е настъпило неочаквано - при постъпване за планово оперативно премахване на подкожно образуване на лява подбедрица ; травматичното засягане на ляв сафенен нерв е пожизнено и обуславя търпене на сетивен дискомфорт от смутена повърхностна и болева сетивност и хиперпатна болка, докато е жив ; ищецът е имал негативни емоционални състояния с умерена интензивност в продължение на повече от две години , като към 8.01.2024 г. са налице остатъчни невротични фиксации и чувство за необратима загуба , свързани с увредата . От друга страна няма прекъсване на целостта на сафенния нерв и причинени от травмата двигателни нарушения , а пълното преодоляване на негативните последици е възможно в бъдеще време и при посочените от вещото лице – психолог - условия (едно от тях е липса на соматична проблематика в засегнатия крайник) . При съобразяване на тези обуславящи неимуществените вреди обстоятелства, наред с конкретните икономически условия в страната към края на 2021 г. , налага се извод, че обезщетение в размер от най – малко 45 000 лева, колкото е цената на частичния иск, отговаря на законовия критерий за справедливост по член 52 от ЗЗД и може да репарира търпените от ищеца физически болки, неудобства и негативни емоционални изживявания.

С оглед наличните доказателства – три фактури - и произнасянето на КСМЕ – отговор № 12- за връзка между направените от ищеца разходи в общ размер от 559 лева и лечението и възстановяването по повод изменението във функциите на левия сафенен нерв, въззивният съд намира, че те са имуществена вреда, за която ответникът дължи обезщетение на основание член 49 от ЗЗД . В обобщение искове са основателни изцяло. Отхвърлянето им е незаконосъобразен резултат, налагащ отмяна на обжалваното решение и постановяване на друго за уважаването им .

По разноските : въззивникът – ищец- не е направил разноси за държавна такса и събиране на доказателства . Представяван е в двете инстанционни производства безплатно по договори за правна защита и съдействие от 9.01.2024 г. и 8.05.2025 г. както следва от адвокат Г. Х. и адвокат Д. К. . Въззивният съд съображава, че съгласно член 7,ал.2, т.4 от Наредбата за възнаграждения за адвокатска работа (изменено заглавие) възнаграждението за защита пред една инстанция се равнява на 4 294,72 лева ,без ДДС, в първоинстанционното производство – адвокатът, изготвил исквата молба, се е явил в едно заседание , в което са събрани доказателства от две експертизи и трима свидетели, намира , че това възнаграждение е адекватно на извършената работа и следва да се присъди с ДДС в общ размер от 5 153 лева . Във въззивното производство адвокатът, изготвил жалбата и едно писмено становище, се е явил в едно о.с.з., в което е разпитан един свидетел и адекватно на извършената работа е възнаграждение в половин размер (1/2х 4 294,72 лева) – 2 147 лева . На основание член 78, ал.6 от ГПК въззиваемата болница дължи държавни такси за двете производства в размери от 1 822,36 лева и 911,18 лева и разноси за събиране на доказателства от експертизи в размер от 800 лева или общо 3 533,54 лева .

Воден от горните съображения, **ВЪЗЗИВНИЯТ СЪД**

РЕШИ:

ОТМЕНЯ ИЗЦЯЛО решение № 2951 от 16.05.2024 г. на СГС I – 18 състав по гр.д. № 8955/2023 г.,КАТО ВМЕСТО ТОВА ПОСТАНОВЯВА :

ОСЪЖДА УМБАЛ „Софиямед“ ООД, ЕИК 160138163, град София , бул. „ Г. М. Димитров“ № 16 да заплати на В. С. М., ЕГН: ***** от град ***, ЖК „ ****“, бл.* , вход *, ет.* , ап.* по предявен от него частичен иск по член 49 от ЗЗД сумата в размер на 45 000 (четиридесет и пет хиляди) лева, обезщетение за неимуществени вреди от травматичната увреда на сафенен нерв при извършена на 2.11.2021 г. оперативна корекция на артериовенозна фистула на лява подбедрица , ведно със законната лихва върху сумата от 30 000 лева , считано от 2.11.2021 г. до окончателно плащане и върху сумата от 15 000 лева, считано от 25.04.2024 г. до окончателно плащане .

ОСЪЖДА УМБАЛ „Софиямед“ ООД, ЕИК 160138163, град София, бул. „ Г. М. Димитров“ № 16 да заплати на В. С. М., ЕГН: ***** от град ***, ЖК „ ****“, бл.* , вход *, ет.* , ап.* на основание член 49 от ЗЗД сумата в размер на 559 (петстотин петдесет и девет) лева, обезщетение за имуществени вреди – разходи за лечение – на травматичната увреда на сафенен нерв при извършена на 2.11.2021 г. оперативна корекция на артериовенозна фистула на лява подбедрица, ведно със законната лихва, считано от 7.08.2023 г. до окончателно плащане .

ОСЪЖДА УМБАЛ „Софиямед“ ООД, ЕИК 160138163 да заплати на адвокат Г. Б. Х. от САК, с личен номер 46*****10 от град ***, ул. „ ****“ № 1 възнаграждение на основание член 38, ал.2 от ЗА в размер на 5 153 (пет хиляди сто петдесет и три) лева с ДДС за защита в първоинстанционното производство .

ОСЪЖДА УМБАЛ „Софиямед“ ООД, ЕИК 160138163 да заплати на адвокат Д. Г. К. от САК, с личен номер 10*****10 ,от град София , ул. „ Позитано“ № 3, ет.3, офис 35 възнаграждение на основание член 38, ал.2 от ЗА в размер на 2 147 (две хиляди сто четиридесет и седем) лева за защита във въззивното производство.

ОСЪЖДА УМБАЛ „Софиямед“ ООД, ЕИК 160138163, град София , бул. „ Г. М. Димитров“ № 16 да заплати по сметка на САС сумата в размер на 3 533,54 (три хиляди петстотин тридесет и три лева и петдесет и четири стотинки) лева, дължими държавни такси и разноски за производството на основание член 78, ал.6 от ГПК.

РЕШЕНИЕТО Е ПОСТАНОВЕНО при участието на „Застрахователно дружество ЕВРОИНС“ АД, град София – помагач на УМБАЛ „Софиямед“

ООД.

РЕШЕНИЕТО ПОДЛЕЖИ НА ОБЖАЛВАНЕ пред ВКС в едномесечен срок от съобщаването му на страните при предпоставките по член 280, ал.1 и ал.2 от ГПК, с изключение на частта от него по иска за обезщетение за имуществени вреди с цена от 559 лева, в която ТО Е ОКОНЧАТЕЛНО .

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____